

JOCNOU

EMILI TEIXIDOR

Tercers en concòrdia

En assajos recents surt sovint el terme de *mediador evanescent* per referir-se a tota la colla d'oficis que van des del crític literari fins al comissari d'una exposició, un editor, un programador o fins i tot el conservador d'un museu que acosten l'artista-creador al seu públic. I sovint la seva feina no es limita a connectar aquests dos puntals, sinó que facilita la comprensió de l'obra i dona la versió oficial de com ha de ser entesa i valorada, afegint una tasca de mesuratge a la de facilitar el contacte.

Un historiador explica la importància creixent del mediador en el fet que darrerament les obres d'art han perdut la seva innocència, o sigui que els artistes ja no creen espontàniament i deixen en mans del públic la interpretació d'allò que fan. Sovint aquesta interpretació s'avança a la dels lectors-espectadors –que ja no és una lectura-mirada ingènua– de manera que respon d'avançada a les possibles i futures valoracions que

se'n puguin fer en una mena de crítica preventiva. És evident que quan una obra ja fa un temps que és entre el públic, arrossega una pila de comentaris i glosses que la situen en un nivell determinat i la lectura-mirada del públic és condicionada per aquestes interpretacions.

A vegades, la visió d'aquests mediadors és tan forta que hi ha hagut artistes que han demanat consell al seu editor o comissari de l'exposició sobre com arribar millor al públic. Segons quina mena de crítiques, pretenen –o així ho sembla– influenciar els creadors perquè segueixin les pautes que els marquen, com si els artistes fossin només els executors del seu criteri. Davant l'allau de publicacions o de peces exposades a les galeries –o de pel·lícules estrenades cada dia–, el públic demana i es fia cada cop més d'uns crítics determinats i en segueix les orientacions. De manera que el mediador, crític, s'ha convertit en una peça important del món creatiu, i així el pú-

El públic demana cada cop més uns crítics determinats i en segueix les orientacions

blic se sol acostar a l'obra amb una idea i una valoració, per mínima que sigui. El paper d'espectador o lector innocent, net, el primer a rebre l'impacte inicial, és el d'aquest mediador o crític, i el públic ja fa el paper d'entès, una mica intel·lectual, que no pot perdre el temps i arriba a l'experiència de manera indirecta, a través d'uns ulls iniciats i iniciàtics. La relació artística ja no es limita a l'autor-creador i el públic verge: la figura del mediador és cada cop més determinant, una mena de tercer que intenta concordar-los. Pensem en el paper dels partits en la política: hi ha l'Autor creador de la Idea inicial –comunisme, capitalisme...–, hi ha el gran públic que espera fer bé la tria i hi ha el partit que és l'interpret únic i indiscutible de l'ideal. El mediador evanescent. El Tribunal inapel·lable. I no estenem les comparacions amb la religió, perquè arribaríem massa amunt, però això ens fa veure la importància dels mediadors o crítics i que siguin bons o dolents. *

De mica en mica ha entrat en joc el terme de mediador evanescent. És la persona que fa de pont entre l'artista i el públic, sigui com a crític o comissari o programador o editor o conservador de museu... La seva funció és marcar amb el seu criteri el que han de fer els artistes –els que es volen deixar influenciar– i, encara més, facilitar la comprensió per al públic i el que cal valorar de les obres a què accedeixen

ELTRASTER

JAUME VIDAL

Cultura de trànsit

No sé si a vostès els passa, però jo ara visc amb un cert desassossec el que abans era un plaer: viure i gaudir de la cultura.

Aquest neguit té origen en coses banals. No sé si seguir una sèrie de televisió per canal de pagament o per obert, o bé comprar els DVD de cada temporada o piratejar-la. Sóc de cultura objectual, tot i que molt influït per tot el tema conceptual. M'agrada que els objectes tinguin ànima, que mostrin més allò de què són. Per això m'agradaven els discos elapés. A banda de la música, eren mons fantàstics en ells mateixos. De la cultura impresa vaig aprendre els noms dels fotògrafs que acompanyaven les estrelles de rock i també els dels seus músics.

Ets un retrògrad, em diran. Només cal consultar la viquipèdia per saber de tot això. No, no es tracta d'això. Però tinc els meus dubtes de si arranjar el meu plat de tocadiscos o llençar-lo per sempre. Si fer fora del meu entorn la meitat (més u) dels meus llibres i oblidar per sempre la flaire de la tinta impresa dels meus cò-

mics. No tinc un lector de llibres digitals (*e-reader*) i això em fa pensar que sóc un analfabet tecnològic. Tinc por de perdre el sentit del tacte tot i que paradoxalment la tecnologia és ara tàctil.

Ets un nostàlgic, em diran. Sí, d'això es tracta, però a més voldria que la nostàlgia formés part de la contemporaneïtat. Viure els temps sense renunciar al passat, que ben mirat no deixa de ser la contemporaneïtat de fa uns dies.

Ets un esquizofrènic, em diran. Sí, ho sóc una mica, però no sé com compaginar la vida social al carrer i la vida social a la xarxa. Abans, per detectar tendències calia fer molta sortida nocturna, observar pentinats i vestits. Ara, toca passar-se moltes hores navegant per la xarxa. Un cas recent és el fenomen del jove il·lustrador de Ripollet Aleix Saló que amb el seu curt d'animació sobre la bombolla immobiliària ha aconse-

Les tablettes, l'última andròmina. AFP

guir en pocs dies més de dos milions de visites. No para de rebre comandes per fer campanyes publicitàries. Custo també viu la seva angoixa per esbrinar com compraran roba els joves de la propera generació. Es planteja que com fan amb tantes altres coses, no els caldrà sortir de casa.

Et fas gran, em diran. Sí, senyora. Em faig gran i els antics companys ja no saben on escric, però, gràcies al Twitter, sí que van saber que dissabte vaig tenir pana amb el cotxe, al minut de vestir-me una armilla llampant.

La cultura viu més que mai la pressió de les noves tecnologies i tot i els meus laments estic fascinat per les múltiples possibilitats creatives que ofereix el segle XXI. Moltes de les possibilitats ja són entre nosaltres, l'únic problema és que, com passa en tots els canvis de cicle, la convivència entre el nou i el vell es fa problemàtica. I això, senyora, és el que ens passa als que encara pensem que no ser actiu al Facebook no vol dir ser ni un esquerp ni un ensopit. *